

N:o 48.

Ank. till Riksd. kansli den 22 april 1890, kl. 2 e. m.

Laguskottets utlåtande, i anledning af ej mindre Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag innefattande tillägg till förordningen angående sparbanker den 1 oktober 1875 än äfven väckt motion med förslag till vissa bestämmelser angående sparbanker.

Kongl. Maj:t har den 7 sistlidne mars till Riksdagen aflåtit en så lydande proposition, n:o 38:

Lag

innefattande tillägg till förordningen angående sparbanker den 1 oktober 1875.

Härigenom förordnas som följer:

Lån af sparbanks medel må ej utlemnas mot skuldförbindelse, för hvars uppfyllande ledamot eller suppleant i styrelsen eller vid banken anställd tjänsteman i egenskap af gäldenär eller löftesman svarar, utan så är att för lånet ställes full säkerhet af in-teckning uti fastighet, å landet inom hälften af medeltaxeringsvärdet för de tio sista åren och i stad inom hälften antingen af brandförsäkringsvärdet eller af sist fast-

ställda taxeringsvärdet, eller ock pant af statens eller allmänna hypoteksbankens obligationer eller andra värdepapper, hvilka med afseende på säkerheten äro närmast dermed jämförliga.

Denna proposition har af båda kamrarne hänvisats till lagutskottet; och har utskottet i sammanhang dermed till behandling förehafat en af Första Kammaren till utskottet öfverlemnad motion, n:o 42, af herr *Sandberg*, hvilken föreslår, att Riksdagen måtte för sin del besluta:

»1) att icke någon sparbank må inrättas, utan att densamma förses med ett af Kongl. Maj:ts befallningshafvande fastställt reglemente;

2) att ledamot i sparbanks styrelse och vid styrelsen anställd tjänsteman icke må erhålla lån från sparbanken utan att såsom säkerhet aflemna antingen in-teckning i fast egendom inom hälften af medeltaxeringsvärdet för de tio sista åren å landtfastighet eller inom halfva brandförsäkringsvärdet å stadsfastighet eller pant af statens, allmänna hypoteksbankens eller dermed närmast jämförliga obligationer eller annan real-säkerhet, som sparbankens styrelse efter i allmänhet antagna grunder pröfvar vara fullt betryggande mot förlust;

3) att uti de årliga revisionerna af sparbankens räkenskaper ett af Kongl. Maj:ts befallningshafvande utsedt ombud skall deltaga; samt

4) att det af Kongl. Maj:ts befallningshafvande förordnade ombud bör af allmänna medel tillerkännas traktamente och reseersättning enligt fjerde klassen af gällande resereglemente.»

Den kongl. propositionen är, på sätt framgår af det vid densamma fogade utdrag af statsrådsprotokollet den 6 december 1889, närmast föranledd af en den 2 maj 1888 af Riksdagen aflåten skrifvelse.

Det i propositionen framlagda lagförslaget synes utskottet vara väl egnadt att förebygga sådana oegentligheter vid sparbanks förvaltning, hvilka påkallat lagstiftningsåtgärder i ämnet. Endast i två afseenden har utskottet ansett Kongl. Maj:ts förslag böra undergå ändring.

För att in-teckning i stadsfastighet skall kunna godkännas såsom säkerhet för lån, hvarom här är fråga, synes det utskottet vara erforderligt, att fastighetens åbyggnader äro brandförsäkrade i någon med vederbörligen fastställt reglemente försedd brandförsäkringsinrättning inom riket. Detta torde ock vara i Kongl. Maj:ts förslag afsedt, då der talas om fastighetens brandförsäkringsvärde; men en uttrycklig bestäm-melse härutinnan bör, enligt utskottets tanke, införas i lagen.

Den andra anmärkningen gäller beskaffenheten af de värdepapper, hvilka skulle få antagas såsom pant för dylikt lån. Det kongl. förslaget omtalar såsom sådana statens och allmänna hypoteksbankens obligationer samt »andra värdepapper, hvilka med afseende på säkerheten äro närmast dermed jemförliga». Uttrycket »värdepapper», hvarunder innefattas aktier, banklotter o. d., synes utskottet vara allt för vidsträckt. I förevarande fall torde man icke böra godkänna andra värdepapper än obligationer; och har utskottet i öfverensstämmelse med denna uppfattning föreslagit ändring i Kongl. Maj:ts förslag.

Hvad angår herr Sandbergs motion, så sammanfaller det i 2:dra punkten deraf framställda förslag hufvudsakligen med Kongl. Maj:ts proposition, hvarom utskottet redan yttrat sig.

Beträffande 1:sta punkten, hvari föreslås ovilkorlig föreskrift om fastställelse af sparbankers reglementen, lär man kunna antaga, att frågan härom kommer under pröfning vid den omarbetning af sparbankslagstiftningen i dess helhet, hvilken statsrådet och chefen för finansdepartementet i sitt yttrande till statsrådsprotokollet den 6 december 1889 förklarar vara väl behöflig.

I fråga om herr Sandbergs i 3:dje punkten af motionen framställda förslag vill utskottet erinra, att genom lag den 31 december 1888 § 7 i förordningen angående sparbanker ändrats derhän, att Kongl. Maj:ts befallningshafvande har att *årligen* sjelf eller genom ombud taga kännedom af sparbanks räkenskaper, protokoll och lånehandlingar, hvilken bestämmelse torde göra samma nytta som den af motionären föreslagna föreskrift om en af Kongl. Maj:ts befallningshafvande utsedd persons deltagande i den årliga revisionen.

Vidkommande slutligen motionärens förslag i 4:de punkten om godtgörelse åt Kongl. Maj:ts befallningshafvandes ombud, så har Kongl. Maj:t redan genom cirkulär den 10 oktober 1884 föreskrifvit, att för den händelse Kongl. Maj:ts befallningshafvande underlydande tjänsteman icke lämpligen kan till sådant ombud förordnas, enskild person, som i tjänstemans ställe erhåller dylikt uppdrag, må därför åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning enligt tredje klassen af resereglementet.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt får utskottet hemställa,

- 1) att Riksdagen ville, med förklarande att Kongl. Maj:ts förevarande proposition icke kan i oförändradt skick bifallas, för sin del antaga följande

Lag

innefattande tillägg till förordningen angående sparbanker den 1 oktober 1875.

Häri genom förordnas som följer:

Lån af sparbanks medel må ej utlemnas mot skuldförbindelse, för hvars uppfyllande ledamot eller suppleant i styrelsen eller vid banken anställd tjänsteman i egenskap af gäldenär eller löftesman svarar, utan så är att för lånet ställes *antingen pant af statens eller allmänna hypoteksbankens obligationer eller andra med dem i afseende å säkerheten närmast jemförliga obligationer eller ock full säkerhet af in-teckning uti fastighet, å landet inom hälften af medeltaxeringsvärdet för de tio sista åren och i stad inom hälften af sist fastställda taxeringsvärdet, dock att åbyggnad å egendom i stad skall, för att in-teckning i egendomen må godkännas, vara brandförsäkrad i någon med vederbörligen fastställt reglemente försedd brandförsäkringsinrättning inom riket;*

samt

2) att herr Sandbergs motion icke må vinna Riksdagens bifall i vidsträcktare mån än som innefattas i utskottets i föregående punkt gjorda hemställan.

Stockholm den 22 april 1890.

På lagutskottets vägnar:

AXEL BERGSTRÖM.

Reservationer

af herrar *Smedberg* och *A. Nilsson* i Rinkaby.

Herrar *Lilienberg*, *H. Andersson* i Nöbbelöf och *C. Persson* i Stallerhult hafva begärt få här antecknadt, att de på grund af erhållen ledighet från riksdagsgöromålen icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet;

samt herr *Nyström*, att han icke deltagit i ärendets slutliga behandling.
